

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

Štev. 8 (No. 8).

Chicago, Avgust, 1906

Leto I. (Vol. I.)

SLOVENSKIM IN HRVATSKIM SODRUGOM NA ZNANJE!

Osredni odbor socialistične stranke okraja Cook, Ill., proglašuje sledečo resolucijo, ki se glasi v angleščini:

Slovenian Comrades, Attention.

Whereas, It has been made known to the County Central Committee of Cook county, Ill., on complaint of the Slovenian comrades composing South Slovanian Branch No. 11, that "Glas Svobode", owned by one M. V. Konda, published in this city (Chicago), is preaching openly against Socialism in its columns, and

Whereas, This paper was at one time used by the Slovenian comrades as their official organ, and on account of its open attacks on Socialism it has ceased to be such, and

Whereas, The said M. V. Konda has been, but is not now, a member of the Socialist party, and

Whereas, The Slovenian comrades have now a paper named "Proletarec", owned collectively by them, published in this city (Chicago) and printed in the Slovenian and Croatian languages; be it therefore

Resolved, That we condemn the action of M. V. Konda and consider as unfair and unjust his attacks against the Socialist movement and its noble aim in behalf of the oppressed and downtrodden humanity, and we therefore call upon all Slovenian comrades to give to "Proletarec" their loyal and financial support; be it further

Resolved, That a copy of these resolutions be printed in the "Chicago Socialist", a copy transmitted to the National Office, and also ask the Socialist press of America to publish same with a view to giving these resolutions as wide publicity as possible.

Published by order of Cook County Central Committee.

V slovenskem prevodu se glasi: "Vsled pritožbe podružnice iz II. volilnega okraja, v kateri so združeni jugoslovanski socialisti (to je I. podružnica "Jugosl. soc. Zveze v Ameriki" — op. uređ.), na osredni odbor okraja Cook, Ill., da M. V. Konda, lastnik tu v Chicagu izhajajočega lista "Glas Svobode" zlorablja njegove predale proti socializmu, in

ker so rabili ta list slovenski so-

drugi svoj čas za oficielno glasilo, toda ga morali opustiti radi njegovih odkritih napadov na socializem, in ker je M. V. Konda bil sam član te organizacije, a sedaj ni več, in ker imajo slovenski sodrugi sedaj tukaj (v Chicagu) svoje lastno glasilo "Proletarec", ki se tiska v slovenskem in hrvatskem jeziku, in vprav vsled tega obsojamo delovanje M. V. Konda-ta z njegovim neosnovanim in krivičnim napadom na socialistično gibanje in njega blag namen v boju zatiranega in teptanega človečanstva;

prav zato kličemo vsem slovenskim sodrugom, naj podpirajo edino-le "Proletarca" duševno in gmotno;

nadalje se še sklepa in naproša, da to resolucijo objavi "Chicago Socialist", da se o njej obvesti tudi "osredni odbor skupne soc. stranke v Ameriki" ("National secretary") in da se naprosi še vsa ostala socialistična glasila za ponatis te resolucije.

Objava osrednjega odbora okraja Cook."

Slovenski in hrvatski sodrugi, kakor tudi vsi tisti, ki so se zanimali za razmere med "Proletarcem" in "Glas Svobode" ter samooblastnim postopanjem Martina V. Konda napram slov. socialistom v Ameriki, naj sedaj pokažejo svojo solidarnost.

Noben zaveden delavec, sodrug ali somišljenik ne podpira delavcem sovražnega lista.

Od blizo in daleč.

— Angleški delavci so vsem delavcem vsega sveta pokazali edino pravo pot, po kateri je treba hoditi, ako se noče v slučajih brezposelnosti poginiti lakote.

Sodr. Jack Williams, znameniti ljudski govornik, je dne 6. jul. t. l. zvečer z veliko četo brezposelnih delavcev iz Manchestra zasedel neobdelano zemljišče, ki je last mrtve roke — duhovnikov. Delavci so prinesli s sabo šotore, posodo za kuho in orodje. Zemljo so razdelili v parcele in pričeli takoj z obdelovanjem. Delavci so izjavili, ako bi se jih hotelo odgnati s silo, da bodo zasedli drugod neobdelano zemljišče. In tako je prav!!

— V Rusiji ne bo miru dokler ne pade autokracija. Iz Sebastopolja se poroča, da so se dne 10. jul. t. l.

pridružili puntarskim vojakom v Batumu bojni ladiji "Pantelejmon" in "Trije svetniki".

Tudi na vrtu carske palače v Petrogradu so našli več bomb. Radi tega je grozen strah v autokratičnih krogih. Car, batjuška se je baje tako ustrašil, ko ga je dosegla ta vest, da je hlače zmočil na nekem gotovem mestu.

— V Nemčiji je sklenil osrednji odbor socialistične stranke ustanoviti "socialistično bojno šolo". V tem zavodu se bode mladina učila socializma, narod, njega gospodarstvo, prava, zgodovine, naravoslovja in sicer praktično kot govorniki, v debati ali predavanju.

Ako pomislimo, kako nam dandanes primanjkuje dobrih govornikov v razrednem boju, potem moramo odprto izreči, da je ta korak nemških sodrugov posnemanja vreden.

— Alfreda Dreyfusa je sodišče po 12. letih priznalo nedolžnim. Marsikdo se še spominja, kolko se je govorilo in pisalo pred leti o Dreyfusovi aferi, da so se ministri menjavali kakor vreme v jeseni, da bi kmalu prišlo tudi do državnega preobrata. Sedaj je ta afera za vselej končana!

Mi gotovo nismo za Dreyfusa — stotnika. A kot socialisti moramo reči: Če se komu javno stori kakšno krivico, potem se mora to krivico tudi javno poravnati.

— Še ni dolgo, ko je ohola nemška vlada obljubila nemškemu narodu, da bode kmalu napočil dan, ko se bode za nemški narod cedita med in mleko. In res je bilo mnogo idiotov, ki so verjeli tem obljubam vlade. Ali maček ni izostal.

Na Daljnem Vztoku je bil fiasko, v severni Afriki polomi; prišlo je pa tudi do vojne v jugozapadni Afriki, ki dokazuje, da Nemčija nima ne diplomatov, ne vojskovodij, radi tega je Nemčija v svetovni politiki žela povsod fiasko.

Da bi vlada nekoliko prikrla svoje hibe, je padla po pomožnih uradnikih v kolonialnem uradu, katerim sedaj v moralnem oziru čita levite, kakor če bi imela morala kaj opraviti s svetovno politiko.

Ako bi hotela nemška vlada v resnici napraviti red v kolonialnem uradu, potem bi se morala sama umakniti drugim pametnejšim možem.

— V Španiji, v deželi svete inkvizicije je silno narasel strah

pred anarhisti. V mestu La Granja je neki človek skušal preriti se do kraljevskega automobila. Človek je bil "fino oblečen". Policaji so vsiljiveca odgnali na stražnico, kjer so pri njemu našli bankovec za 500 pezov in nekaj drobca. Tam je povedal, da je iz Madrida in da se piše Jose Maria.

Da človeka v Španiji odženejo v špahnkamro, zadostuje, ako je fino oblečen in petičen. Mi se takega naziranja v policijskih glavah le veselimo in želimo, da bi se povsod tako naziranje preneslo v prakso, potem bi morda doživeli, da bi tudi slovenski "špisarji" pričeli podpirati zavedne delavce v boju proti policiji.

— Deželno sodišče v Hamburgu je obsodilo urednika strokovnega lista "Der Hafen Arbeiter" na 6 mesecev ječe radi hujskanja k nasilju, katerega je zakrivil s priobčenjem dveh člankov. Oba članka, katera je napisal soedr. Goerlitz, sta bila proti interesom dobičkalačnih podjetnikov. In državni pravdnik je tekom obravnave povedal to le neumnost: "Nasprotje med posedujočimi in delavci je ustvarilo le socialistično časopisje." Predlagal je osem mesecev ječe, ali sodišče jih je soedr. Goerlitzu priznalo le šest.

S to obsodbo je bila država zopet enkrat rešena, ali državni pravdnik je z zgoraj omenjenim stavkom dokazal, kako na nizki stopinji izobrazbe stoji dandanes takozvana meščanska inteligenca.

— V Luzernu v Švici so se pričele organizirati delavke, ki delajo v železarnah. Ko je delovodja doznal, da nameravajo delavke ustanoviti svojo strokovno organizacijo, jih je po delopustu pozval v dvorano, kjer jim je med drugimi čenčami dejal to-le: "Jaz priznam, da se vsled današnje draginje ne more izhajati s plačilom, kakeršnega mi plačujemo. Vsled tega vprašam vsako delavko, predno jo sprejemem v delo, ako živi le o tem zaslužku. In če to potrdi potem jo ne sprejemem."

Tako odprto je še malokdo razkrinkal izkoriščanje, kakor delovodja, ki je izjavil, da je delavkam pri desetinspolurnem delu nemogoče preživeti se in da računni tudi s tem, da poleg delodajalcev še drugi ljudje pomagajo, kar pomeni z drugimi besedami, naj reviče prodajo svoje tela, kakor je povedal cinično tudi neki znani česki podjetnik na Center ave., Chicago, v katerega je še dandanes precej Slovencev radi "businessa" zatelebanih.

Fej, takim ljudem!